تجارت

اقتصادی، سیاسی و اجتماعی

چهارشنبه ۱۶ آبان ۱۴۰۳ • ۴ جمادی‌الاول ۱۴۴۶
سال یازدهم • شماره ۳۱۲۳ • ۸ صفحه • ۵۰۰۰ تومان
Wed • 6 Nov. 2024 • 8 page

نسخه الکترونیک روزنامه را هر روز در سایت www.tejaratonline.ir و همچنین ما را در شبکه‌های اجتماعی با آدرس @tejaaratdaily دنبال کنید

لزوم بهره‌مندی مردم از سرمایه‌گذاری‌های خارجی

رئیس جمهور با اشاره به اینکه تلاش دولت بهره‌مندی همه مردم از ثمره سرمایه‌گذاری‌های خارجی است، نوشت: اگر بنا باشد عده کمی بهره‌مند و بیشتر مردم دچار ضرر شوند، دولت این پروژه را نخواهد پذیرفت. به گزارش ایرنا، «مسعود پزشکیان» امروز سه‌شنبه ۱۵ آبان ۱۴۰۳ با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: تلاش ما در مجموعه دولت باید بهره‌مندی همه مردم از ثمره سرمایه‌گذاری‌های خارجی باشد...

صفحه ۲

حساب شده و دقیق به تل‌آویو پاسخ می‌دهیم

گروه سیاسی: سید عباس عراقچی، وزیر امور خارجه کشورمان طی یک سفر رسمی دیروز سه‌شنبه (۱۵ آبان) به اسلام آباد، پایتخت کشور پاکستان سفر کرد. در این سفر دو روزه، عراقچی با «شهباز شریف» نخست‌وزیر پاکستان دیدار کرد و قرار است در ادامه با دیگر مقامات برجسته این کشور دیدار و درباره مسائل روابط دوجانبه و مسائل منطقه‌ای گفت‌وگو داشته باشد. به گزارش «تجارت»، وزارت امور خارجه پاکستان...

صفحه ۲

یک کارشناس ارشد بورس در گفت‌وگو با «تجارت» تشریح کرد:

نقش تعیین کننده نرخ ارز در آینده بازار سرمایه

۳

پیمان مولوی در گفت‌وگو با تجارت درباره ریشه های بروز بحران مسکن می گوید

واکاوی نیم قرن سیاست گذاری اشتباه در مسکن

گروه مسکن و انرژی–زهرا سلیمانی: وعده حل معضل مسکن یکی از چند وعده اصلی است که در سالهای ابتدایی انقلاب مطرح شد. برای رفع این معضل در تمام طول دهه های گذشته، هم سرمایه گذاری های قابل توجهی صورت گرفته و هم ایده های متنوعی اجرایی شده است. اما بر اساس اعلام رییس قوه مقننه و بسیاری از دیگر مقامات کشور و البته اهالی فن و کارشناسان ، معضل مسکن هنوز در کشور حل و فصل نشده است. اما باید دید ریشه این ...

صفحه ۶

«تجارت» از مزیت های بازار مبادله جدید ارز گزارش می دهد

تسهیل معاملات با مکانیسم توافقی

۳

رقابت فشرده و سنگین نامزدهای انتخابات آمریکا به پایان رسید و نتیجه نهایی احتمالا امروز اعلام می‌شود

ترامپ و هریس در خط پایان

۲

سرمقاله

موانع اساسی برای رشد صادرات

ناصر سراجی
کارشناس تجارت خارجی

با جایگاهی که کشور ما، چه از نظر ژئوپلیتیکی، چه از لحاظ منابع طبیعی، و چه به اعتبار روابط دیرینه‌اش، دارد، به‌خوبی می‌تواند در عرصه صادرات موفق باشد. اگر به پیشینه چندین هزار ساله‌مان نظر کنیم، از زمانی که جاده ابریشم شکل گرفت و به‌عنوان مسیر تبادلات تجاری میان قاره‌ها به کار رفت ...

ادامه در صفحه ۳

یادداشت

احتمال وقوع ناآرامی بعد از انتخابات آمریکا

مهدی مطهرنیا
کارشناس مسائل آمریکا

بر اساس داده‌های موجود رقابت میان کامالا هریس و دونالد ترامپ، نزدیک‌ترین رقابت در انتخابات ریاست جمهوری ایالات متحده طی ادوار گذشته محسوب می‌شود؛ به گونه‌ای که احتمال مساوی شدن کارتهای الکترال همانند سال ۱۸۰۰ میلادی وجود و میانگین آرای دو طرف به حدی نزدیک است که این ...

ادامه در صفحه ۳

گزارش روز

در نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مطرح شد

عزم دولت برای تسهیل فعالیت تجار

۵

گاردین: آمریکا دیگر باید شیوه غیردموکراتیک الکترال کالج را برچیند

تلاش دموکرات‌ها بر تضعیف نخبه‌گرایی

رسانه انگلیسی با اشاره به سیستم «کالج الکترال» در انتخابات آمریکا گزارش داد، چنین سیستمی نگرانی‌ها را درباره مفهوم دموکراسی در کشور افزایش می‌دهد زیرا رئیس جمهور منتخب شاید برنده آرای مردمی نباشد و احتمالا «دونالد ترامپ» در انتخابات ۲۰۲۴ به لطف همین سیستم به پیروزی برسد.

انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۴ آمریکا با رقابت میان «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور سابق و نامزد حزب جمهوری‌خواه و «کامالا هریس» معاون رئیس‌جمهور و نامزد حزب دموکرات امروز سه‌شنبه رسما آغاز شد و صندوق رای در روستای کوچکی در ایالت نیوهمپشایر باز شد که در نتیجه آن هر نامزد به‌طور مساوی سه رای دریافت کردند. لازم به ذکر است که اختلاف زمانی میان ایالت‌های آمریکا وجود دارد و زمان آغاز و پایان رای گیری در آنها متفاوت می‌باشد. در سیستم ایالات متحده، شهروندان مستقیما به رئیس‌جمهور خودشان رأی نمی‌دهند. در عوض، آرای آنها ۵۳۸ عضو گروهی به نام «الکترال کالج» یا «کالج انتخاباتی» را انتخاب می‌کند که سپس رئیس و معاون رئیس‌جمهور را برمی‌گزینند. هر ایالت، آرای کالج الکترال خود را به نامزدی که رای مردمی را به دست آورده است، می‌دهد. البته موارد مغایر هم رویت شده است. ایالت‌های بزرگ‌تر، با نمایندگان بیشتر در کنگره ایالات متحده،

سهم بیشتری از ۵۳۸ رأی کالج الکترال را به دست می‌آورند. روزنامه «گاردین» در گزارشی به سیستم «کالج الکترال» در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا می‌پردازد و نگرانی مردم این کشور را نسبت به «قدرت دموکراسی آمریکایی» برجسته می‌کند. یکی از نکات حائز اهمیت در رقابت‌های انتخاباتی ایالات متحده این است که شاید رئیس‌جمهور منتخب، برنده بیشترین تعداد آرای مردمی در کشور نباشد زیرا پس از رای مردم آمریکا، این ایالت‌ها و سیستم «کالج الکترال» است که پیروز نهایی را اعلام می‌کند؛ به عبارتی هر ایالت تعداد آرای الکترال مشخصی دارد و هر نامزدی که بیشترین رای را در ایالتی کسب کند، آرای الکترال ایالت مربوطه به آن نامزد اختصاص می‌یابد. گاردین در این گزارش می‌نویسد: «۲ انتخابات ریاست‌جمهوری اخیر پرسش‌های اساسی را در مورد قدرت دموکراسی آمریکا ایجاد کرد و انتخابات ۲۰۲۴ روز سه‌شنبه نیز ممکن است این نگرانی‌ها را عمیق‌تر کند.» به طور کلی ۵۳۸ رای الکترال در ایالات متحده وجود دارد و در این میان، ایالت کالیفرنیا که دموکرات (آبی رنگ) است، دارای بیشترین آرای الکترال یعنی ۵۴ عدد می‌باشد و ایالت‌های داکوتای شمالی، داکوتای جنوبی، آلاسکا، دِلاور، ورمونت و وایومینگ دارای کمترین آرای الکترال یعنی هر کدام سه عدد هستند. در نهایت نامزد برنده این انتخابات باید دست کم ۲۷۰ رای الکترال به دست بیاورد. طی روزهای اخیر اکثر نظرسنجی‌های انتخاباتی بر ایالت‌های کلیدی آمریکا متمرکز شده‌اند و چشم‌ها به نتایج این ایالت‌ها و آرای الکترال‌های آنها دوخته شده است. همچنین هم هریس و هم ترامپ آخرین روز تجمع انتخاباتی خود را به ایالت‌ها اختصاص دادند. روزنامه گاردین با اشاره به احتمال پیروزی «دونالد ترامپ» به دلیل سیستم کالج الکترال می‌نویسد: «دیدن پیروزی آقای ترامپ که انتقام‌جو و تشنه قدرت است، صرفا به خاطر آرای الکترال ایالت‌ها، نه به خاطر آرای مردمی، آزاردهنده خواهد بود.» «جورج سی ادوارد ز سوم» مورخ آمریکایی در کتاب خود تحت عنوان «چرا کالج انتخاباتی برای آمریکا بد است» اشاره می‌کند که نظرسنجی‌های گالوپ در ۵۰ سال گذشته نشان می‌دهند که «آمریکایی‌ها دائما حمایت خود را از اصلاح رسمی قانون اساسی ایالات متحده ابراز کرده‌اند که به موجب آن می‌خواهند رئیس‌جمهور را مستقیما خودشان انتخاب کنند.»

اعتراض ایرانیان مقیم اروپا به تحریم ایران‌ایر

ایرانیان مقیم اروپا با انتقاد از اقدام اتحادیه اروپا و انگلیس در تحریم ورود هواپیماهای شرکت ایران ایر به آسمان اروپا خواستار تجدید نظر پایتخت‌های اروپایی در این تصمیم خود شدند. جمعی از ایرانیان مقیم اروپا با امضای یک درخواست از مقامات کشورهای اروپایی خواستند تا درخصوص تصمیم اخیر خود برای تحریم خطوط هوایی ایران ایر تجدید نظر کنند.

در این درخواست آمده است: ما اتباع ایرانی مقیم اروپا از تصمیم اتحادیه اروپا و دولت انگلیس برای تحریم خطوط هواپیمایی ایران‌ایر ابراز تاسف می‌کنیم. هر ساله صدها هزار مسافر ایرانی در اروپا برای دیدار با خانواده و دوستان خود، از طریق این شرکت هواپیمایی به تهران سفر می‌کنند و اقدام اخیر دولت‌های اروپایی در برنامه‌های مسافرتی آن‌ها اخلال ایجاد کرده است. آنها در ادامه خاطر نشان کردند: البته انجام سفر به صورت ترانزیت یک گزینه خواهد بود، اما تحمیل چنین سازوکار غیرضروری به مسافران، به ویژه برای افراد سالمند و دارای معلولیت، غیرقابل قبول است. همچنین در ادامه این درخواست که نسخه‌ای از آن در وب‌سایت چینج(Change) آمده است: از این رو، از مقام‌های محترم در پایتخت‌های اروپایی می‌خواهیم که در موضع خود تجدید نظر و با ادامه فعالیت ایران‌ایر در اروپا موافقت کنند. در پی اقدام خصمانه کشورهای اروپایی در تحریم خطوط هواپیمایی ایران‌ایر به‌بهانه حمایت تهران از مسکو در جنگ اوکراین، «کاظم غریب آبادی» دبیر ستاد حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران در نامه‌ای به رئیس شورای حقوق بشر و کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل با انتقاد از تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه سه شرکت هواپیمایی مسافربری ایران خواستار اتخاذ و به کارگیری تدابیر و ابتکارات ابداعی برای مواجهه مؤثرتر با تحریم‌های یک‌جانبه که به مثابه یک سلاح جنگی و جنایت علیه بشریت عمل می‌کنند، شد.

او این اقدام را مغایر با حقوق بین‌الملل، منشور ملل متحد و حقوق بین‌الملل بشر اتحادیه اروپا دانست و خاطر نشان کرد: در پی تحریم‌های غیرقانونی و یک‌جانبه جدید اتحادیه اروپا پروازهای این شرکت به شهرهای اروپایی متوقف شده و مشکلات عدیده‌ای برای مسافران ایرانی و غیرایرانی که قصد سفر به کشورهای اروپایی را داشته و یا خواهان سفر به ایران بوده و در اروپا سرگردان شده‌اند، ایجاد کرده است. با وجود اینکه این کشورها در ظاهر مدعی هستند که تحریم‌های به اصطلاح هدفمند (که غیرقانونی نیز هستند)، به گونه‌ای تصویب و اعمال می‌شوند که تأثیری بر زندگی مردم نداشته باشد، اما در حقیقت این تحریم‌ها اثرات سوء مستقیمی بر زندگی روزمره مردم دارند. غریب‌آبادی در ادامه تاکید کرد که متاسفانه، برخورد دوگانه و ابزاری کشورهای غربی و اروپایی با پدیده هایی چون صلح و امنیّت بین المللی، تروریسم و حقوق بشر به آفت جدّی برای حاکمیت قوانین بین المللی و حقوق بشر بدل شده است. وی همچنین تصریح کرد: ستاد حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران ضمن محکوم نمودن برخورد ابزاری با پدیده صلح و امنیّت بین‌المللی و ابراز انزجار از توسّل بیمارگونه آمریکا و برخی کشورهای غربی به ابزار تحریم‌های یک‌جانبه علیه کشورهای مستقل، از شما انتظار دارد با فعّال نمودن ظرفیت دولت‌ها، نهادها و ترتیبات بین‌المللی حقوق بشری و افکار عمومی بین‌المللی، تدابیر و ابتکارات ابداعی را برای مواجهه مؤثرتر با تحریم های یکجانبه که به مثابه یک سلاح جنگی و جنایت علیه بشریت عمل می کنند، به کار گیرید.

ماهواره‌های «هدهد» و «کوثر» در مدار ۵۰۰ کیلومتری زمین قرار گرفتند

شاهکار بخش خصوصی در صنعت فضایی ایران

ماهواره‌های «هدهد» و «کوثر» که بامداد امروز با ماهواره‌بر روسی «سایوز» از پایگاه پرتاب «وستوچنی» روسیه با موفقیت پرتاب شد، لحظاتی قبل در مدار ۵۰۰ کیلومتری زمین قرار گرفت. ماهواره سنجشی «کوثر» و ماهواره «هدهد» در ساعت ۲ و ۴۸ دقیقه بامداد دیروز سه‌شنبه (۱۵ آبان) سوار بر ماهواره‌بر سایوز روسی همراه با ۵۱ محموله دیگر از پایگاه «وستوچنی» با موفقیت به مدار ۵۰۰ کیلومتری زمین پرتاب و لحظاتی قبل خبر در مدار قرار گرفتن آن‌ها توسط سازمان فضایی ایران مخابره شد.

این پرتاب از چند جهت دارای اهمیت بود. یکی از نکات مهم این بود که «هدهد» و «کوثر» نخستین ماهواره‌هایی بودند که توسط بخش خصوصی طراحی و تولید شدند و این قدم بزرگی در جهت ورود بخش خصوصی به صنعت فضایی بود. همچنین در همین راستا، اولین بار است که یک سازنده داخلی توانسته با یک پرتابگر خارجی قرارداد بین‌المللی پرتاب امضا کند.

▪ سکان صنعت فضایی در دست بخش خصوصی

«حسن سالاریه» رئیس سازمان فضایی ایران پس از پرتاب موفق ماهواره‌های «هدهد» و «کوثر» در این باره گفت: سازمان فضایی مدت‌ها این برنامه را داشت که سکان صنعت فضایی را به دست بخش خصوصی بدهد تا این بخش در یک فضای رقابتی با در نظر گرفتن معیارهای بازار و با نگاه تجاری به صنعت فضایی ورود کند. معاون وزیر ارتباطات تاکید کرد: بسیاری از کسانی که در شرکت‌های خصوصی فعالیت می‌کنند از دل بخش دولتی بیرون آمده‌اند، چرا که بخش دولتی نمی‌تواند ریسک‌ها را بپذیرد؛ اما بخش خصوصی پذیرای ریسک‌هایی است که موفقیت‌های زیادی را رقم می‌زند. هر شرکت خصوصی یک مسیر سخت برای دستیابی به نقطه آغاز فعالیت‌های اقتصادی دارد که باید با صبوری آن را طی کند. وی افزود: اگر در

صنعت فضایی نگاه اقتصادمحور وجود نداشته باشد و به اجبار تنها با بودجه دولتی کار کند، مانند بسیاری از صنایع دیگر نمی‌تواند موفق شود. نگاه دولت باید نگاه حمایتی و پشتیبانی باشد. بخش خصوصی با ورود به عرصه صنعت فضایی می‌تواند خودش را به بازارهای جهانی برساند. یکی از گام‌های مهم در این مسیر امشب و با پرتاب ماهواره‌های هدهد و کوثر برداشته شد. باید به نقطه‌ای برسیم که خریدار، دریافت کننده و گیرنده خدمت از بخش خصوصی باشیم.

▪ چرایی استفاده از پرتابگرهای خارجی تشریح شد

سالاریه در پاسخ به این سوال پرتکرار که چرا از پرتابگرهای بومی برای این پرتاب استفاده نشده است، به چند دلیل مهم اشاره کرد. وی با بیان اینکه مداری که ماهواره‌های سنجشی باید در آن قرار بگیرند، مدار خورشید آهنگ است و از مراکز داخلی کشور امکان پرتاب و دستیابی به مدار خورشید آهنگ وجود ندارد، تاکید کرد: ماهواره کوثر نیز به دلیل اینکه یک ماهواره سنجشی است با پرتابگر روسی سایوز پرتاب شد، مانند ماهواره «پارس ۱» که با همین پرتابگر پرتاب شد. رئیس سازمان فضایی ایران با بیان اینکه پس از افتتاح پایگاه پرتاب ملی چابهار که فاز نخست آن به پایان رسیده است، دسترسی به این مدارها در داخل کشور میسر خواهد شد، خاطرنشان کرد: دلیل بعدی این است که در صنعت فضایی، توسعه ماهواره و پرتابگر باید به شکل موازی پیش برود. اگر ماهواره را به پرتابگر داخلی گره بزنیم امکان ریسک را بالا برده‌ایم. برای کاهش ریسک در برخی موارد پرتاب‌های خارجی را نیز اضافه می‌کنیم. دلیل سوم این است که از سال‌های گذشته ماهواره‌های متعددی در صف پرتاب قرار دارند و برای کاهش این صف از این امکان استفاده می‌کنیم.

▪ سایوز با قابلیت اطمینانی ۹۵.۲ درصد

پرتابگر «سایوز» یکی از معتبرترین و بادوام‌ترین سیستم‌های فضایی جهان به شمار می‌رود و بیش از نیم‌قرن است که در ماموریت‌های فضایی به کار گرفته می‌شود. درصد قابلیت اطمینان این پرتابگر، ۹۵.۲ و تعداد پرتاب‌های ناموفق و شکست‌های جزئی آن اندک است. ماهواره‌های کوثر و هدهد با نسخه ۲.۱B سایوز پرتاب شدند که تاکنون یک هزار و ۹۰۰ پرتاب را تجربه کرده است. ماهواره کوثر نخستین محصول فضایی شرکت «امیدفضا» است که طراحی آن در تابستان ۱۳۹۸ آغاز شد، این ماهواره از استاندارد ماهواره‌های مکعبی پیروی می‌کند که باعث کاهش زمان و هزینه فرآیند ساخت می‌شود. ماهواره «کوثر» که ۳۰ کیلوگرم وزن دارد و عمر مداری آن بیش از سه سال تخمین زده شده، مجهز به دوربین‌هایی در طیف NIR و RGB و نخستین ماهواره ایرانی با وضوح متوسط ۳.۴۵ متر GSD (فاصله نمونه برداری از زمین) است که به معنای پیشرفته‌ترین ماهواره تا سال ۱۴۰۰ در ایران است. ماهواره کوثر برای کاربردهای کشاورزی، نقشه برداری و حدنگاری مناسب است و محدوده تصویر رنگی آن ۱۵ کیلومتر و نرخ تصویربرداری ۶ فریم بر ثانیه دارد و میانگین سن تیم سازنده این ماهواره ۲۶ سال اعلام شده است. «هدهد» یک ماهواره با استاندارد ماهواره‌های مکعبی است و ماموریت آن ایجاد بستر اختصاصی ارائه خدمات اینترنت اشیا بین‌المللی باند باریک است. بیشترین کاربرد خدمات ماهواره هدهد در بخش‌های کشاورزی، حمل‌ونقل و تدارکات و محیط زیست است. وزن این ماهواره چهار کیلوگرم و ارتفاع مداری آن ۵۰۰ کیلومتر است و عمر مداری چهار سال دارد و برای مقاصد کشاورزی و نقشه‌برداری مورد استفاده قرار می‌گیرد.

اصلاح قانون اساسی در دستورکار حاکمان دوحه

قطری‌ها برای همه پرسی در مورد پیش نویس اصلاح مواد مهمی از قانون اساسی این کشور پای صندوق‌های رای رفتند. درهای محل اخذ رای از ساعت هفت صبح امروز به وقت محلی باز شد و عملیات رای گیری تا ساعت ۱۹ امروز ادامه می‌یابد.

کمیته انتخابات قطر اعلام کرد که همه‌پرسی پیش‌نویس اصلاح قانون اساسی این کشور بصورت دستی و الکترونیک برگزار می‌شود و شرکت کنندگان حائز شرایط شرکت در انتخابات باید یکی از دو گزینه «بله» یا «خیر» را انتخاب کنند. بر اساس این گزارش، نتایج این همه پرسی تا ۲۴ ساعت پس از پایان رای گیری اعلام خواهد شد. خبرگزاری «مرسال» قطر نیز با اعلام برگزاری همه پرسی پیش‌نویس اصلاح قانون اساسی این کشور افزود: پیش‌نویس اصلاح قانون اساسی قطر، مواد (۱)، (۷)، (۱۳)، (۷۴)، (۷۷)، (۸۰)، (۸۱)، (۸۳)، (۸۶)، (۱۰۳)، (۱۰۴)، (۱۱۴)، (۱۱۷) و (۱۵۰) این قانون را شامل می‌شود. از جمله مهم‌ترین پیش‌نویس‌های اصلاحیه‌ای که در اصل قانون اساسی قطر انجام شده است می‌توان به مواد (۱) و (۷۷) اشاره کرد. در متن پیشنهادی ماده «۱» قانون اساسی قطر آمده است: «قطر یک کشور مستقل عربی و دارای حاکمیت ملی است، دین آن اسلام و منبع اصلی قانونگذاری آن شریعت اسلامی، نظام آن دموکراتیک مبتنی بر شورا، عدالت و حاکمیت قانون است، زبان رسمی آن عربی و مردم قطر بخشی از امت عرب هستند. پیشتر در همین ماده آمده بود که «قطر یک کشور مستقل عربی دارای حاکمیت ملی است و اصلی قانونگذاری آن شریعت اسلامی است، نظام آن دموکراتیک و زبان رسمی آن عربی است و مردم آن بخشی از امت عربی هستند» و به «نظام آن دموکراتیک مبتنی بر شورا، عدالت و حاکمیت قانون است» اشاره‌ای نشده بود.